

Næringsminister Odd Eriksen
Nærings- og Handelsdept.
Postboks 8014 Dep
0030 Oslo

30.11.2005

Kopi: Finansminister Kristin Halvorsen og Utenriksminister Jonas Gahr Støre

Eierskapsmeldingen og etiske kriterier for eierskap av selskaper

Framtiden i våre hender imøteser den varslede Stortingsmeldingen om statlig eierskap med interesse. Vi vil med dette be om at departementet benytter anledningen som eierskapsmeldingen gir til å sette i gang et arbeide for å tydeliggjøre hva staten som eier kan gjøre for å styrke det internasjonale arbeidet med bedrifters samfunnsansvar.

I komiteens innstilling til Globaliseringsmeldingen (St. meld nr 19 2002-03) heter det at: Regjeringen vil:

" - styrke det internasjonale samarbeidet, regionalt og globalt, gjennom forpliktende regelverk og effektive, legitime og demokratiske institusjoner. "

" - stimulere til samfunnsansvar og frivillige innsats, blant annet gjennom private bedrifters og flernasjonale selskapers samfunnsansvar, slik at hensynet til etikk, menneskerettigheter og miljø ivaretas "

Det skjer i dag svært mye positivt knyttet til selskapenes samfunnsansvar, og det er en lang rekke initiativer som kan vise seg som svært verdifulle for å møte utfordringene som den økende globaliseringen setter oss i. Den norske stat er i en svært gunstig posisjon med store eierposter i en rekke globaliserte selskaper, og kan på denne måten bidra positivt til en globalisering som tjener langsiktige miljø- og utviklingsinteresser. Disse forholdene vil være av svært viktig betydning for å trygge arbeidsplasser og inntekter for fremtidige norske innbyggere.

Ettersom staten er aksjonær i en rekke norske selskaper kan staten utnytte eierpostene til å få fortlgang i slike prosesser internasjonalt.

Et slikt arbeid vil også være nyttig for arbeidet med oljefondets etiske kriterier. Som kjent er disse utformet med en tredelt strategi, hvor eierskapsutøvelse er ett sentralt element. I retningslinjene heter det at:

"3 Eierskapsutøvelse

3.1

Det overordnede målet for Norges Banks utøvelse av eierrettigheter for Statens petroleumsfond er å sikre fondets finansielle interesser. Utøvelsen av eierrettighetene skal bygge på at fondet har en lang tidshorison for sine investeringer, og at investeringene er bredt plassert i de markedene som inngår i investeringsuniverset. Eierskapsutøvelsen skal i hovedsak baseres på FNs Global Compact og OECDs retningslinjer for eierskapsutøvelse og for multinasjonale selskaper. "

For øvrig heter det at: "Finansdepartementet kan gi utfyllende retningslinjer for Norges Banks eierskapsutøvelse."

Et arbeid for å tydeliggjøre statens forventninger overfor selskaper hvor staten har eierandeler vil også kunne bidra med verdifulle innspill til forvalterne av oljefondet. Gjennom arbeidet med de etiske retningslinjene for oljefondet, har det vist seg at det finnes en betydelig kompetanse i Norge og internasjonalt på dette feltet.

I forhold til utøvelsen av et aktivt eierskap med fokus på eierstyring for å sikre langsiktig finansiell avkastning, mener vi at det vil være viktig å definere noen konkrete kriterier for hvordan staten som eier av selskaper ønsker at selskapene skal opptre.

En slik liste over kriterier må være av prinsipiell art, og kunne vises til uavhengig av eierpostens størrelse. Prinsippene må utformes slik at de ikke gir grunnlag for å blande seg direkte inn i selskapenes daglige virke. De bør likevel være klare nok til å unngå tvil om hva som er ønskelig sett fra norske myndigheters side.

Noen av problemstillingene som kan tas opp i denne forbindelse er:

- Hvilke prinsipper og retningslinjene bør selskapene følge i forhold til operasjoner og virksomhet i land hvor korrupsjon er utbredt, i diktaturstater og i land som er sterkt preget av væpnede konflikter.
- Utvikle en felles norsk etisk standard som vil gjelde som minimumsnorm i forhold til selskapenes virksomhet, blant annet forhold til samarbeid med andre selskaper, underleverandører og bransjer internasjonalt.
- Hvordan kan selskapene jobbe for at norske helse- miljø- og sikkerhetsstandarder på lang sikt blir globale?
- Hvilke globale tiltak og prosesser bør selskapene delta i og styrke?
- Hvilke frivillige avtaler, for eksempel med ILO, eller lignende bør selskapene aktivt delta i?
- Hvilke kriterier for rapportering av miljømessige standarder, sosiale standarder, og transparens bør selskapene etterstrebe?

Det bør ikke være slik at et selskap hvor staten er en stor aksjonær har en praksis som strider mot norske normer og vedtatte målsetninger i politikken – uten at staten har et sett av normer som man kan vise til og som kan bidra til å tydeliggjøre hva eierne forventer av selskaper.

En debatt om slike kriterier vil være nyttig internasjonalt og kan også bidra til en økende bevissthet om hva Norge kan gjøre av endringer i lovverk for å bidra til at sosial utvikling og miljøansvar i land med svakere reguleringer enn det vi har i Norge.

Det er viktig at et slik arbeid blir grundig og tar høyde for at etiske problemstillinger oftest utgjør vanskelige avveininger som neppe løses av et slikt kriteriesett alene. Det er uansett selskapene som må foreta disse avveiningene. Men når staten eier en stor del av aksjene bør staten også formidle forventninger utover de rent finansielle.

Vennlig hilsen
Framtiden i våre hender

Arild Hermstad
daglig leder